

CYNGOR CYMUNED LLANDYSILIOGOGO CYNLLUN IAITH GYMRAEG Mabwysiadwyd Mawrth 2024		LLANDYSILIOGOGO COMMUNITY COUNCIL WELSH LANGUAGE SCHEME
1. Mae Cyngor Cymuned Llandysiliogogo wedi mabwysiadu'r egwyddor, wrth gynnal busnes cyhoeddus yng Nghymru, na fydd yn trin y Gymraeg yn llai ffarfriol na'r Saesneg. Mae'r cynllun hwn yn nodi sut y bydd y Cyngor yn gweithredu'r egwyddor honno wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd.	1	Llandysiliogogo Community Council has adopted the principle that in the conduct of public business in Wales it will not treat the Welsh less favourably than English. This scheme sets out how the Council will implement that principle in the provision of services to the public,
2. Mae'r Cyngor yn cydnabod y gall aelodau'r cyhoedd fynegi eu barn a'u hanghenion yn well yn eu dewis iaith, mai mater o arfer da yn hytrach na goddefgarwch yw eu galluogi i ddefnyddio'u dewis iaith ac y gall gwadu'r hawl i ddefnyddio eu dewis iaith eu rhoi mewn sefyllfa anfanteisiol. Bydd y Cyngor felly yn cynnig i'r cyhoedd yr hawl i ddewis pa iaith i'w ddefnyddio wrth ymdrin ag ef.	2	The Council recognises that members of the public can express their views and needs better in their preferred language, that enabling them to use their preferred language is a matter of good practice rather than a concession and that the denial of that right could place members of the public at a real disadvantage. The Council will therefore offer the public the right to choose which language to use in dealings with the Council.
3. Nod y Cyngor mewn perthynas â'r Cynllun hwn yw: • galluogi pawb sydd yn defnyddio gwasanaeth neu drafod gyda'r Cyngor neu'n cyfrannu at y broses ddemocrataidd i allu gwneud hynny trwy gyfrwng y Gymraeg. • hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn y gymuned.	3	In relation to this Scheme, the Council aims: • to enable everyone who receives or uses the Council's services or contributes to the democratic process to be able to do so through the medium of Welsh. • to encourage the use of y Gymraeg in the community.
4. Ymhlith prif ddyletswyddau'r Cyngor mae: • ystyried materion cynllunio; • awgrymu gwelliannau yn ymwneud â phrifyrdd; • cydweithio â'r heddlu i ddiogelu'r gymuned; • rhoi cymorth ariannol i nifer o fudiadau gwirfoddol ac elusennol; • gofalu am seddau eistedd a byrddau arddangos cyhoeddus; • penodi cynrychiolwyr ar nifer o gyrff lleol ac allanol.	4	Amongst the Council's main duties are: • consider planning matters; • suggest improvements regarding highways; • work with the police to safeguard the community; • provide financial assistance for various voluntary organisations and charities; • look after public seating and notice boards;

		• appoint representatives to numerous local and outside bodies.
5. Mae gan y Cyngor 11 aelodau etholedig, ac mae'r Clerc yn gweithio'n <i>rhan</i> amser. Mae'r Clerc a'r Cynghorwyr yn rhugl yn y Gymraeg. Mae nifer o grwpiau cymdeithasol, diwylliannol a chymunedol yn chwarae rhan flaenllaw ym mywyd yr ardal. Mae'r Cyngor yn gweithio i hyrwyddo datblygiadau cymunedol a gweithgareddau cymdeithasol gan ymateb i anghenion lleol er mwyn gwella safonau byw yn yr ardal.	5	The Council has 11 elected members, and the Clerk works <i>part</i> time. The Clerk and Councillors are fluent Welsh speakers. There are a number of social, cultural and community groups that play a prominent part in the life of the community. The Council is working to promote community development and social activities and respond to local needs to improve the living standards in the area.
6. Polisiâu a mentrau	6	Policies and initiatives
Wrth lunio neu ystyried polisiâu a mentrau newydd, bydd y Cyngor yn: • asesu eu heffaith ieithyddol gan ofalu eu bod yn gyson â'r Cynllun Iaith; • hyrwyddo a hwyluso defnyddio'r Gymraeg pryd bynnag y bydd hynny'n bosibl, ac yn symud yn nes at weithredu'r egwyddor o gydraddoldeb yn llawn bob cyfle a ddaw; • ymgynghori â Chomisiynydd y Gymraeg ymlaen llaw ynglŷn ag unrhyw fwrriad fyddai'n effeithio ar y Cynllun hwn, neu Gynllun unrhyw gorff cyhoeddus arall. Ni newidir y Cynllun hwn heb gytundeb y Comisiynydd ymlaen llaw; • sicrhau bod y sawl sydd yn ymwneud â llunio polisiâu yn ymwybodol o'r Cynllun ac o gyfrifoldebau'r Cyngor o dan Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 a Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011; • sicrhau y bydd mesurau yn y Cynllun yn cael eu gweithredu wrth roi polisiâu a mentrau newydd ar waith. • Pan ymgynghorir â'r Cyngor ar geisiadau cynllunio, bydd y Cyngor yn annog ymgeiswyr i godi arwyddion dwyieithog ar safleoedd megis swyddfeydd, busnesau a siopau ac archfarchnadoedd drwy gyfeirio at natur ieithyddol yr ardal.		In devising new policies and initiatives the Council will: • assess their linguistic effect and ensure that they are consistent with the Welsh Language Scheme; • promote and facilitate the use of Welsh wherever possible and will move closer to implementing the principle of equality fully at every opportunity; • consult with the Welsh Language Commissioner in advance regarding proposals that will affect the scheme, or the scheme of any other public body. The scheme will not be altered without the Commissioner's agreement; • ensure that those involved in formulating policy will be aware of the Scheme, and of the Council's responsibilities under the Welsh Language Act 1993 and the Welsh Language (Wales) Measure 2011; • ensure that the measures contained in the Scheme are applied to new policies and initiatives when they are implemented. • When the Council is consulted on planning applications, the Council will encourage applicants to erect signs bilingually in locations such as offices, businesses and

Pan ymgynghorir â'r Cyngor ynglŷn ag enwau strydoedd, datblygiadau ac ystadau newydd bydd y Cyngor yn cefnogi defnyddio enwau Cymraeg.		shops and supermarkets by referring to the linguistic nature of the area. When the Council is consulted on the naming of streets, developments and new estates, the Council will support the use of Cymraeg names.
7. Safonau ansawdd	7	Standards of quality
Ni fydd unrhyw un o'r gwasanaethau sy'n cael eu darparu gan y Cyngor yn trin y Gymraeg yn llai ffafrïol na'r Saesneg. Rhoddir amlygrwydd i'r Gymraeg.	○	None of the services provided by the Council will treat y Gymraeg less favourable than the English. The Welsh language will be given prominence.
8. Ymdrin â'r cyhoedd, ac unrhyw Gynghorydd, nad sydd yn medru deall y Gymraeg	8.	
Pe gyfyd sefyllfa mewn cyfarfod, boed hynny yn gyfarfod y Cyngor Cymuned, neu yn gyfarfod i'r cyhoedd y trefnir gan y Cyngor, ble nad yw rhywun yn deall y Gymraeg bydd angen ystyried y canlynol: - Bod cynghorydd yn cyfieithu i'r Saesneg ar y pryd i'r sawl nad yw'n deall Cymraeg - Bod cyfieithydd ar y pryd proffesiynol yn cael ei gyflogi/chyflogi i gyfieithu i'r sawl nad sydd yn deall Cymraeg. - Bod gan y Cyngor Cymuned hawl i ddod â chyfieithydd gwirfoddol o'u dewis i'r cyfarfod i gyfieithu'n wirfoddol i'r sawl nad sydd yn deall Cymraeg. Mewn cyfarfod cyhoeddus a gynhelir gan y Cyngor Cymuned bydd angen gwneud yn glir ym mhob hysbysebiad o'r cyfarfod hwnnw bod angen i unrhyw un nad sy'n medru deall y Gymraeg roi gwybod i'r Clerc o fewn tri diwrnod cyn y cyfarfod, er mwyn gallu trefnu un o'r uchod, yn unol â natur y Cyfarfod ac â niferoedd y rhai nad sy'n deall y Gymraeg sy'n debygol o fynychu.		
9. Ymdrin â'r cyhoedd sydd yn siarad Cymraeg	9	Dealing with the Welsh-speaking public
Gohebu ysgrifenedig (post ac e-bost)		Written communication (mail and e-mail)
Bydd y Cyngor yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg.		The Council will welcome correspondence in Welsh.

• Ni fydd ateb gohebiaeth trwy gyfrwng y Gymraeg yn achosi oedi. • Os derbynnir gohebiaeth yn y Gymraeg caiff ei ateb yn Gymraeg. • Bydd gohebiaeth yn dilyn sgwrs ffôn neu wyneb yn wyneb neu gyfarfod lle sefydlwyd mai'r Gymraeg yw dewis iaith person yn Gymraeg, er mae'n bosibl na chynhaliwyd y drafodaeth yn y Gymraeg. • Dechreuir pob gohebiaeth ag aelod o'r cyhoedd yn Gymraeg.		• Correspondence through the medium of Welsh will not in itself lead to any delay. • Every letter received in Welsh will be answered in Welsh. • All correspondence following a telephone or face-to-face conversation in Welsh, or a meeting where it was established that Welsh is the preferred language of the person, although the discussion may not have been held through the medium of Welsh, will be in Welsh. • All correspondence with a member of the public will be initiated in Welsh.
Cyfathrebu dros y ffôn		Telephone calls
Mi fydd unrhyw alwadau ffon yn cael eu hateb yn Gymraeg.		Telephone calls will be answered in Welsh.
10. Cyfarfodydd cyhoeddus a drefnir gan neu ar ran y Cyngor	10	Public meetings organised by or on behalf of the Council

• Croesewir cyfraniadau yn y Gymraeg mewn cyfarfodydd cyhoeddus a gynhelir gan y Cyngor. Gwneir hyn yn glir yn y papurau sy'n galw neu'n hysbysebu'r cyfarfod. • Bydd unrhyw gyfarfod cyhoeddus a gynullir i drafod y Gymraeg, addysg Gymraeg, treth y Cyngor neu wybodaeth am etholiad/isetholiad yn cael ei gynnal yn Gymraeg, gyda gwasanaeth cyfieithu, yr ymdrinir ag ef ym mhwynt 8. • Bydd pob cyhoeddusrwydd am gyfarfod cyhoeddus o'r fath yn Gymraeg. • Cynhelir pob cyfarfod yn Gymraeg, gyda gwasanaeth cyfieithu os oes angen, fel yr ymdrinir ag ef ym mhwynt 8. • Bydd unrhyw ddeunydd ysgrifenedig megis taflenni neu sleidiau sy'n cael eu defnyddio mewn cyfarfod cyhoeddus sy'n trafod y Gymraeg, addysg Gymraeg, treth y Cyngor neu wybodaeth am etholiad/isetholiad lleol yn Gymraeg.		• Contributions are welcomed Welsh at public meetings held by the Council. This will be stated clearly in the notices that inform or publicise the meeting. • Any public meeting that is held to discuss the Welsh Language, Welsh medium education, Council Tax or any information regarding local elections/by-elections will be held in Gymraeg, with translation service, as discussed in Point 8. • All publicity for public meetings will be in Welsh. • All meetings will be held in Welsh, with translating services if needed, as discussed in Point 8. • Any written materials such as leaflets or acetates that are used in public meetings about the Welsh language, Welsh medium education, Council Tax or information about local elections/by-elections will be Welsh.
11. Cyfarfod arferol y Cyngor	11	Ordinary Council meetings
• Bydd pob hysbysiad a Rhaglen o gyfarfodydd y Cyngor yn Gymraeg. • Bydd y cofnodion yn Gymraeg.		• The notice and Agenda for the Council's meetings will be in Welsh. • The minutes will be in Welsh.
12. Cyfarfodydd wyneb yn wyneb gyda'r cyhoedd	12	Face-to-Face meetings with the public
Mae'r Cyngor yn gallu cynnig cyfarfodydd wyneb yn wyneb gyda'r cyhoedd yn Gymraeg.		The Council provides face-to-face meetings with members of the public in Welsh.
13. Hunaniaeth gorfforaethol	13.	Corporate identity

• Bydd enw'r Cyngor yn Gymraeg. • Yng nghyd-destun gweithgareddau hysbysebu a chyhoedduswydd bydd materion sy'n ymwneud â'r Gymraeg, addysg Gymraeg, Treth y Cyngor a gwybodaeth am etholiad/isetholiad lleol yn Gymraeg. • Bydd hysbysebion a hysbysiadau y Cyngor - i'w gosod yn y wasg, ar hysbysfyrddau neu mewn unrhyw gyfrwng arall, sydd yn ymwneud â'r Gymraeg, addysg Gymraeg, Treth y Cyngor, a gwybodaeth am etholiad/isetholiad lleol yn Gymraeg. • Bydd hysbysebion swyddi yn ymddangos yn Gymraeg. • Pan ddaw swydd y Clerc yn wag bydd y Cyngor yn ei hysbysebu gan nodi fod sgiliau dwyieithog yn hanfodol er mwyn i'r Cyngor allu cynnig gwasanaeth Gymraeg i'r cyhoedd.		• The Council's name is to be in Welsh. • Advertising and publicity activities dealing with the Welsh language, Welsh medium education, Council tax, information about local elections/by-elections will be in Welsh. • Council advertisements and notices dealing with the Welsh language, Welsh medium education, Council tax, information about local elections/by-elections – to be placed in the press, on notice boards or any other medium will be in Welsh. • Job advertisements will appear in Welsh. • When the Clerk's post becomes vacant it will be advertised confirming that bilingual skills will be essential so that the Council can offer a Welsh service to the public.
14. Gwasanaethau a ddarperir gan drydydd parti • Bydd unrhyw drefniadau a wneir gan y Cyngor i ddefnyddio trydydd bartion i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus ar ei ran yn cydymffurfio â gofynion penodol y Cynllun fel a amlinellwyd gan y Cyngor. Bydd y Cyngor yn nodi pa fesurau perthnasol o'r Cynllun y bydd angen i'r trydydd parti gydymffurfio â nhw yn y manylebau tendro neu contract. • Bydd angen i'r trydydd parti gadarnhau ei fod wedi cydymffurfio â'r mesurau perthnasol o'r Cynllun trwy lythyr.	14.	Services provided by a third party • Any arrangements made by the Council to use a third party to deliver services to the public on its behalf will comply with the specific requirements in the Scheme as outlined by the Council. The Council will outline which relevant measures in the Scheme the third party will have to adhere to within the tendering or contract specifications. • The Third party will need to confirm that it has complied with the relevant aspects of the Scheme by letter.

15. Trefniadau gweinyddol a monitro • Mae gan y Cynllun hwn gefnogaeth lawn y Cyngor. • Y Clerc fydd yn gyfrifol am weithrediad y Cynllun o ddydd i ddydd o fewn y Cyngor. • Yn ôl y galw bydd y Clerc yn sicrhau bod canllawiau a chyfarwyddiadau ar gael i bawb sydd yn ymwneud â gweithredu'r Cynllun. • Clerc y Cyngor fydd yn gyfrifol am fonitro gweithrediad y Cynllun. • Bydd y Cyngor hefyd yn gwahodd trigolion Cymraeg yr ardal i gynnig eu barn am y gwasanaeth a sut y gellir ei wella, trwy gadw copi cyhoeddus o'r Adroddiad yn y man cyhoeddus. • Bydd y Cyngor yn rhoi cyhoeddusrwydd i'r cynllun yn rheolaidd.	15.	Administrative arrangements and monitoring • This scheme has the full support of the Council. • The Clerk will be responsible for implementing the scheme on a day-to-day basis within the Council. • According to need, the Clerk will ensure that guidelines and instructions will be available to all who are involved in the implementation of the scheme. • Responsibility for monitoring the Scheme will rest with the Clerk of the Council. • Also the Council will invite local Welsh speaking residents to offer their views on the service and how it could be improved, by placing a copy of the report in a public place. • The Council will publicise the scheme regularly.
Cwynion Dylid cyfeirio unrhyw sylwadau, cwynion neu awgrymiadau sy'n gysylltiedig â'r Cynllun i sylw: Sioned Davies, 13 Bro Gido, Gilfachreda, Ceredigion, SA45 9SR	16.	Complaints Any comments, complaints or suggestions regarding the scheme should be addressed to: Sioned Davies, 13 Bro Gido, Gilfachreda, Ceredigion, SA45 9SR
Adolygu Bydd y Cyngor yn adolygu cynnwys y Cynllun hwn pob 3 blynedd.	17.	Review The Council shall review the contents of this Scheme every 3 years.